

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Dobrovičova č. 12, 812 66 BRATISLAVA

Štátna veterinárna a potravinová správa SR

Botanická č. 17, 842 13 Bratislava

**Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec
(Bluetongue) v Slovenskej republike v roku 2018**

Predložil:

**prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc.
Hlavný veterinárny lekár SR**

Schválil:

**Ing. Gabriela Matečná
Ministerka pôdohospodárstva a
rozvoja vidieka SR**

Bratislava, december 2017

Obsah

1. Cieľ plánu prieskumu
2. Zákonné právomoci
3. Vymedzenie pojmov
4. Finančné zabezpečenie
5. Katarálna horúčka oviec (Bluetongue)
  - 5.1 História a výskyt ochorenia
  - 5.2 Etiológia, epizootológia a patogenéza
  - 5.3 Klinické symptómy
6. Diagnostika
7. Prieskum katarálnej horúčky oviec mimo zakázaných zón
  - 7.1 Hlavné ciele
  - 7.2 Základné nástroje
  - 7.3 Geografická jednotka
  - 7.4 Sérologický prieskum
    - 7.4.1 Cílený sérologický prieskum
    - 7.4.2 Charakteristika vzorky na sérologický prieskum
  - 7.5 Entomologický prieskum
  - 7.6 Odber, balenie a zasielanie vzoriek na vyšetrenie v rámci monitoringu BT
    - 7.6.1 V rámci sérologického prieskumu
    - 7.6.2 V rámci virologického prieskumu
    - 7.6.3 V rámci entomologického prieskumu
  - 7.7 Klinický prieskum
8. Premiestňovanie zvierat
9. Systém hlásenia choroby
10. Kontrolné mechanizmy
11. Trvanie plánu prieskumu katarálnej horúčky oviec
12. Prílohy

1. Cieľ plánu prieskumu

Cieľom plánu prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec (modrý jazyk – ang. bluetongue, ďalej len „BT“) v Slovenskej republike (ďalej len „SR“) pre rok 2018 (ďalej len „plán prieskumu“) je implementovať nariadenie Komisie (ES) č. 1266/2007 o vykonávacích predpisoch pre smernicu Rady 2000/75/ES, pokiaľ ide o kontrolu, monitorovanie, pozorovanie a obmedzenie presunov určitých druhov zvierat vnímavých na katarálnu horúčku – modrý jazyk v znení neskorších predpisov. Pri plnení podmienok stanovených vo vyššie uvedenom nariadení SR môže deklarovať, že monitorované chovy sú bez výskytu BT a tým zabezpečí chovateľom hovädzieho dobytku (ďalej len „HD“) a oviec a tiež pri ďalších druhoch domácich a voľne žijúcich prežúvavcoch zjednodušenie podmienok pri ich premiestňovaní v rámci EÚ.

2. Zákonné právomoci

- Zákon č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z. z.“)
- Nariadenie vlády SR č. 238/2012 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovujú opatrenia na kontrolu a eradikáciu zhubnej katarálnej horúčky oviec (ďalej len „nariadenie vlády SR č.238/2012 Z. z.“)
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1266/2007 z 26. októbra 2007 o vykonávacích predpisoch pre smernicu Rady 2000/75/ES, pokiaľ ide o kontrolu, monitorovanie, pozorovanie a obmedzenie presunov určitých druhov zvierat náchylných na katarálnu horúčku – modrý jazyk v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie Komisie (ES) č. 1266/2007“)

3. Vymedzenie pojmov

Na účely tohto programu sa použijú pojmy uvedené v nariadení Komisie (ES) č.1266/2007 a príslušných právnych predpisov, ktoré tvoria právny podklad tohto programu.

4. Finančné zabezpečenie

Finančné zabezpečenie plánu prieskumu je realizované na základe platnej legislatívy zo štátneho rozpočtu SR prostredníctvom Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ďalej len „ŠVPS SR“) v zmysle Plánu veterinárnej prevencie a ochrany štátneho územia na rok 2018 (ďalej len „VPO na rok 2018“).

5. Katarálna horúčka oviec (Bluetongue)

Ochorenie BT je transmisívna orbivirusová choroba oviec domácich a tiež ďalších druhov domácich a voľne žijúcich prežúvavcov. Prirodzený hostiteľský okruh BT je relatívne široký, sú to predovšetkým ovce domáce, HD, kozy domáce, niektoré druhy voľne žijúcich prežúvavcov z čeľade jeleňovitých, viaceré druhy afrických antilop a ďalšie druhy párnokopytníkov. Iné skupiny zvierat a človek nie sú vnímavé na túto chorobu.

5.1 História a výskyt ochorenia

BT pochádza z Južnej Afriky. Vírus BT (ďalej len „BTV“) oviec mal globálne rozšírenie medzi 40° – 50° severnej šírky a 35° južnej šírky, ale v posledných rokoch sa vírus šíri cez stredozemné more do severnej časti Európy, najmä cez Grécko, Španielsko, Taliansko, Portugalsko a Francúzsko, kde sa prírodné podmienky zdajú byť optimálne pre šírenie sa vírusu. V roku 2006 bol potvrdený výskyt BT vo Francúzsku, Nemecku, Belgicku a Holandsku, Bulharsku, Maroku a Taliansku. V roku 2007 bol potvrdený výskyt BT na území Európy v Nemecku,

Belgicku, Holandsku, Luxembursku, Dánsku, Spojenom Kráľovstve, Švajčiarsku, Španielsku, Portugalsku a v Českej republike. V roku 2008 bol potvrdený výskyt BT v Európe v Nemecku, Belgicku, Holandsku, Luxembursku, Dánsku, Spojenom Kráľovstve, Francúzsku, Švajčiarsku, Španielsku, Portugalsku, Švédsku, Taliansku, Českej republike a v Maďarsku.

V SR do dnešného dňa nebolo zaznamenané ani jedno ohnisko výskytu BT v chove, avšak v súvislosti s výskytom ochorenia v susedných štátoch – Českej republike (ďalej len „ČR“) a Maďarskej republike (ďalej len „Maďarsko“) časť SR spadá do reštrikčných (zakázaných) zón okolo ohnísk nákazy, ktoré prepukli v týchto štátoch.

- 12. 09. 2008 boli v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzená časť územia SR bola vyhlásená zakázanou zónou BT (zrušené boli 12. 01.2009)
- v roku 2008 boli na území SR zaznamenané 2 prípady BT v karanténe pri dovozoch z iných členských krajín EÚ
- 12. 01. 2009 boli v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska a ČR vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzené časti územia SR boli vyhlásené zakázanou zónou BT (zrušené boli 27. 10. 2009)
- 27. 10. 2009 boli v súvislosti potvrdením ďalšieho ohniska BT na území ČR vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzené časti územia SR boli vyhlásené zakázanou zónou BT.
- dňa 13.1.2010 bola zrušená zakázaná zóna vo vzťahu k ohnisku BT v Maďarskej republike
- dňa 13.1.2010 bola zrušená zakázaná zóna vo vzťahu k ohnisku BT v Maďarskej republike (zo dňa 12.9.2008) a tým v okresoch, ktoré spadali do tejto zakázanej zóny BT sa už neuplatňujú reštrikčné, obmedzujúce opatrenia.
- 7.12.2011 bola zrušená zakázaná zóna v súvislosti so zrušením ohniska BT v Českej republike a týmto dňom sa na celom území SR už neuplatňujú reštrikčné, obmedzujúce opatrenia s súvislosti s BT
- 10.11.2014 boli v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzené časti územia SR boli vyhlásené zakázanou zónou BT (zrušené boli 23. 11.2015)
- 23.11.2015 boli v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska a Rakúska vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a celé územie SR bolo vyhlásené zakázanou zónou BT

Mimoriadne núdzové opatrenia sú uplatňované v zmysle nariadenia vlády č.238/2012 Z. z. a v súlade s nariadením Komisie (ES) č. 1266/2007/ES.

5.2 Etiológia, epizootológia a patogenéza

Pôvodcom choroby BT je BTV, čeľaď *Reoviridae*, rod *Orbivirus*. Momentálne poznáme 24 serotypov tohto vírusu s rozličnou patogenitou, ktoré boli identifikované vírus neutralizačným testom.

Nákazu prenášajú pakomáriky z rodu *Culicoides*, v jednotlivých geografických zónach rozdielne druhy. Pakomáriky sa nakazia cicaním krvi od nakazených zvierat. Takto nakazené pakomáriky ostávajú infikované po celý svoj život. Hlavnú úlohu pri šírení ochorenia majú ekologické a klimatické faktory – najmä teplo, vlhkosť a druh pôdy, ktoré zaručujú tomuto hmyzu prežitie. V našich zemepisných šírkach sa preto BT šíri najmä v určitom ročnom období - počas neskorej jari, leta a skorej jesene.

Nákaza sa neprenáša kontaktom, ani surovinami získanými z infikovaných zvierat. Je možný transplacentárny prenos, prenos semenom alebo krvnou cestou.

Vzhľadom na súčasný vývoj ochorenia BT v Európe a s ním súvisiace obmedzenia EÚ, ktoré sa týkajú obchodovania s vnímavými zvieratami na BT je možné predpokladať, že toto ochorenie môže predstavovať v nasledujúcich rokoch problém aj v SR.

Odolnosť vírusu voči fyzikálnym a chemickým vplyvom:

teplota: inaktivácia pri 50°C/3 hod.; 60°C/15 min.

pH: citlivý na pH <6.0 and >8.0

5.3 Klinické symptómy

Pri podozrení na výskyt BT je potrebné urobiť klinické vyšetrenie všetkých vnímavých zvierat so zameraním na príznaky charakteristické pre BT, ako sú vysoká horúčka, nechutenstvo, depresia. Inkubačná doba ochorenia je variabilná, závisí najmä od virulencie epizootického kmeňa a vnímavosti zvierat. Dĺžka inkubačnej doby sa pohybuje v rozmedzí 5-20 dní, zvyčajne 6-10 dní.

Pri akútnej forme BT sa pozorujú opuchy hlavy, zvýšené slinenie, výtok z nosa, prekrvenie sliznice dutiny ústnej, deskvamácia epitelu, nekrózy a erózie, opuch a cyanóza jazyka. Občas sa zisťuje generalizovaná hyperémia kože, zápal korunky a pododermatitída, zvieratá krívajú, stoja na jednom mieste alebo sa pohybujú na karpálnych kĺboch. U jahniat sa pozorujú hnačky. Zvieratá rýchle strácajú na hmotnosti. U gravidných oviec sa pozorujú aborty. Relatívne časté sú pneumónie.

Pri subakútnej forme BT sa zisťujú podobné príznaky ako pri akútnej forme choroby, priebeh je však podstatne miernejší, nižšia je aj mortalita. Výrazný je výskyt abortov, kongenitálnych abnormalít (ataxia, hydrocefalus, artrogrypóza a pod.). Vyskytuje sa najmä u oviec v zamorených oblastiach.

Subklinická forma BT sa vyskytuje obvykle u HD. Po uplynutí inkubačnej doby sa zisťuje len hypertermia a leukopénia.

Virémia pretrváva u oviec do 14. dňa po nakazení, avšak u HD to môže byť až 90 dní.

6. Diagnostika

Diagnostika BT v súlade s diagnostickým manuálom O.I.E. pozostáva z:

- klinického vyšetrenia,
- sérologického vyšetrenia,
- virologického vyšetrenia.

Laboratórnu diagnostiku v rámci plánu prieskumu vykonáva Štátny veterinárny ústav Dolný Kubín laboratórium Zvolen (ďalej len „VÚ Zvolen“) ako Národné referenčné laboratórium (ďalej len NRL) pre BT. Laboratórna diagnostika v rámci plánu prieskumu BT pozostáva z:

- sérologického prieskumu,
- entomologického prieskumu.

Vzorky zaslané na laboratórne vyšetrenie BT musia byť sprevádzané platnou žiadosťou na laboratórne vyšetrenie na BT vydanou ŠVPS SR (príloha č. 1).

7. Prieskum katarálnej horúčky oviec

7.1 Hlavné ciele

Hlavným cieľom prieskumu BT je plnenie nasledujúcich ustanovení:

1. prieskum ochorenia v zónach bez výskytu BT, prípadne včasná detekcia vírusu v týchto zónach
2. prieskum slúži aj na deklaráciu, že krajina je bez výskytu tohto ochorenia
3. vymedzenie obdobia bez sezónneho výskytu vektorov a určenie druhov vektorov.

Zhromažďovanie údajov o odhade rizika je dôležité pre:

- posúdenie výskytu a/alebo pravdepodobnosti šírenia vírusu v zónach bez výskytu BT, prípadne v infikovaných zónach,
- zvýšenie prevencie proti zavlečeniu tohto ochorenia do oblastí bez výskytu BT,
- implementáciu prijatých opatrení, ktoré obsahujú obmedzenia pri premiestňovaní zvierat cez infikované a neinfikované oblasti.

Za organizáciu sérologického, virologického, entomologického a klinického prieskumu je zodpovedná ŠVPS SR, ktorá riadi a kontroluje výkon činnosti príslušných regionálnych veterinárnych a potravinových správ (ďalej len „RVPS“).

RVPS zodpovedajú za sérologický monitoring (v rámci svojej pôsobnosti) prostredníctvom poverených súkromných úradných veterinárnych lekárov a 18 vybraných RVPS zodpovedá za realizáciu entomologického monitoringu. (tabuľka č.2)

Za laboratórnu diagnostiku súvisiacu so sérologickým, virologickým a entomologickým prieskumom je zodpovedné NRL pre BT – VÚ Zvolen.

7.2 Základné nástroje

Program monitorovania BT sa vykonáva v zmysle Prílohy I nariadenia Komisie (ES) č. 1266/2007 a pozostáva z:

- pasívneho klinického pozorovania,
- aktívneho laboratórneho pozorovania

s využitím troch hlavných nástrojov:

- aktívny - sérologický a virologický prieskum domácich prežívavcov (hlavne HD)
- aktívny - entomologický prieskum
- pasívny – klinický prieskum.

7.3 Geografická jednotka

- Geografickou jednotkou na účely plánu prieskumu BT je definované územie jednej RVPS

7.4 Sérologický prieskum

Od 1.1.2017 je nastavený nový monitoring. Vypočítava sa tak, aby sa s 95% pravdepodobnosťou odhalila prevalencia 5 % BT v populácii HD. Monitoring sa bude v roku 2018 vykonávať v 80 vybraných chovoch a v každom z nich bude vybraných 15 kusov sentinelových zvierat, ktorým sa počas obdobia s výskytom vektora odoberá 1 krát mesačne krv na sérologické vyšetrenie. Obdobie s výskytom vektora a obdobie bez výskytu vektora určí ŠVPS SR v súlade s Prílohou V nariadenia Komisie č.1266/2007.

V geografických jednotkách stanovených na účely monitoringu BT sa uplatňuje cielený sérologický prieskum BT.

7.4.1 Cielený sérologický prieskum

Cielený prieskum, sa vykonáva vyšetrením adekvátneho množstva vzoriek v celej SR ktorá susedí so štátmi, ktoré nemajú štatút bez výskytu BT.

Cielený sérologický prieskum pozostáva v SR z vopred vypracovaného programu ŠVPS SR pre príslušný kalendárny rok, v ktorom sa sérologicky testuje HD na BT. Program je zameraný na zistenie prítomnosti voči BTV prostredníctvom cieleného sérologického a ak si to okolnosti vyžadujú aj virologického prieskumu a s odhadom na riziko prítomnosti infekcie BT na celom území SR.

7.4.2 Charakteristika vzorky na sérologický prieskum

V SR bolo vybraných 80 chovov a v každom z nich 15 kusov zvierat (HD), ktorým sa počas obdobia s výskytom vektora 1 krát mesačne odoberá krv na sérologické vyšetrenie. Sérologické vyšetrenie na dôkaz protilátok vykonáva NRL na BT v VÚ Zvolen.

Monitoring v rámci regiónu koordinuje príslušná RVPS v rozsahu a v súlade s VPO pre rok 2018.

Do počtu odobratých vzoriek na prítomnosť BTV nesmú byť zahrnuté zvieratá, ktoré boli vakcinované proti danému vírusu.

Test, ktorý má byť použitý:

Základný sérologický test pre monitoring je kompetitívna ELISA (C-ELISA). C-ELISA test má najvyššiu citlivosť a preto je najvhodnejším testom používaným pre prieskum.

V tabuľke č. 1 je uvedená metodika a počty vyšetrených vzoriek zo zvierat v súvislosti s BT monitoringom, importom, vyšetrením zvierat pred presunom a pri zdravotných problémoch v období od 1.1.2017 do 30.11.2017 v SR

Tabuľka č. 1

Počty zvierat HD vyšetrených na Bluetongue v roku 2017 (január - 20 november)

dôvod	sérologické vyšetrenie	virologické vyšetrenia
	ELISA	PCR
sentinelové	7 569	1 191
pred presunom	10 025	14 474
import	28	2
prevencia	192	31
zdravotné problémy	6	6
spolu	17 820	15 704

7.5 Entomologický prieskum

Entomologický monitoring pozostáva z ročného programu aktívneho zachytávania vektorov pomocou lapačov v chovoch HD, ktorý je zameraný na zhromažďovanie informácií o dokázaných a potenciálnych druhoch vektorov, ich šírení a sezónnych profiloch na celom území SR. Entomologický prieskum sa v SR v roku 2018 bude vykonávať v 18 chovoch v pôsobnosti vybraných RVPS. V prípade nepriaznivej epizootologickej situácie môže ŠVPS SR rozhodnúť o rozšírení entomologického monitoringu.

Charakteristika entomologického prieskumu

Entomologický prieskum je založený na „záchyte vektora“. Na tieto účely sú najvhodnejšie lapače hmyzu na báze ultrafialového svetla. ŠVPS SR rozdeľuje lapače rovnomerne na územie SR na účely entomologického prieskumu a v prípade potreby nariaďuje premiestnenie týchto lapačov do iného chovu podľa požiadavky vo vzťahu k aktuálnej nálezovej situácii.

Pokiaľ ŠVPS SR nenariadi iný interval odberov vzoriek hmyzu z lapačov, odbery sú realizované podľa stanovených kritérií.

1. V období vyhlásenia SR za zónu bez sezónneho výskytu vektorov v zmysle prílohy V nariadenia Komisie (ES) č. 1266/2007 a podľa prílohy I ods. 4 nariadenia Komisie (ES) č. 1266/2007 musia byť lapače funkčne po celú noc a minimálne:

- jednu noc za týždeň počas mesiaca pred predpokladaným začiatkom a počas mesiaca pred predpokladaným koncom obdobia bez sezónneho výskytu vektorov,
  - jednu noc za mesiac počas obdobia bez sezónneho výskytu vektorov.
2. V ostatnom období roka musia byť lapače funkčné celú jednu noc v každom týždni mesiaca. Vzorka hmyzu na entomologické vyšetrenie v rámci entomologického prieskumu sa zasiela do NRL VÚ Zvolen na identifikáciu určitých druhov rodu *Culicoides*.

Cieľom entomologického prieskumu je:

- určiť dynamiku populácie pacomárikov v priebehu roka,
- poskytnúť dodatočné informácie o príslušnosti druhov rodu *Culicoides*.

NRL v VÚ Zvolen počas testovania obsahu pascí určí z každej vzorky nasledovné údaje:

Celkový počet zozbieraných *Culicoides* spp. a z nich:

- počet *C. imicola*, ak existuje
- počet *C. obsoletus Complex*, ak existuje
- počet *C. pulicaris Complex*, ak existuje
- počet *C. nubeculosus complex*, ak existuje
- počet *C. dewulfii*, ak existuje

7.6 Odber, balenie a zasielanie vzoriek na vyšetrenie v rámci monitoringu BT

7.6.1 V rámci sérologického prieskumu

Odoberá sa natívna krv, v objeme minimálne 2 ml. Odoberatá krv sa do doby transportu skladuje v chladničke (pri 4°C). Do NRL VÚ Zvolen je možné vzorky krvi dopraviť zvoznou linkou VÚ Zvolen, poslom, alebo osobne. K vzorkám krvi musí byť priložená vyplnená žiadanka (príloha č. 1 plánu prieskumu BT).

Krv je potrebné odobrať a odoslať do NRL VÚ Zvolen v priebehu prvých troch týždňov v danom mesiaci.

7.6.2 V rámci virologického prieskumu

Ak je na základe klinického alebo sérologického vyšetrenia zvierat vyslovené podozrenie na BT a je indikované virologické vyšetrenie, odoberá sa krv do hemosky s antikoagulačnou látkou EDTA. Odoberá sa krv v množstve minimálne 2 ml. Odoberatú krv je potrebné bezprostredne po odbere dôkladne premiešať, skladovať v chladničke (pri 4°C), nezmrázovať a do NRL VÚ Zvolen dopraviť osobne, poslom, alebo zvoznou linkou VÚ Zvolen. K vzorkám krvi musí byť priložená vyplnená žiadanka (príloha č. 1 plánu prieskumu BT). Hemosky s EDTA dodá po telefonickej objednávke VÚ Zvolen, je možné tiež použiť uzatvárateľné plastové skúmavky s EDTA používané v humánnej hematológii.

7.6.3 V rámci entomologického prieskumu

Entomologický prieskum sa vykonáva prostredníctvom lapačov na báze ultrafialového svetla. Lapač sa uvádza do činnosti jednu hodinu pred západom slnka a vypína sa 1 hodinu po východe slnka. Počas doby odchyty je potrebné zaznamenať maximálnu a minimálnu teplotu vzduchu. Obsah lapača sa preleje cez husto tkanú textíliu a uloží sa do plastového kelímku so 70% alkoholom. Kelímky musia byť do doby transportu uložené v tme, mimo dosahu slnečných lúčov (pri izbovej teplote). Transport do NRL VÚ Zvolen zabezpečí zvozná linka VÚ Zvolen. K vzorke

musí byť priložená vyplnená žiadanka (príloha č.1 plánu prieskumu BT). Distribúciu kelímok so 70% alkoholom pre jednotlivé RVPS zabezpečí VÚ Zvolen.

Tabuľka č. 2

Zoznam RVPS v ktorých sa vykonáva entomologický monitoring:

RVPS	Farma	CEHZ	Kraj
Senec	First Farm Mast	100 032	Bratislava
Senica	ROD Skalica	200 322	Trnava
Nové Mesto/Váhom	PD Bošáca	300 558	Trenčín
Žilina	farma Krasňany, RD Terchová	301 945	Žilina
Zvolen	farma Budča	104 953	Banská Bystrica
Prešov	Agrolent s.r.o. farma Malý Šariš	103 566	Prešov
Košice-okolie	farma Malá Vieska	104 195	Košice
Púchov	PD Mestečko, Dohňany	100 815	Trenčín
Galanta	PD Javorinka	300 156	Trnava
Poprad	PD Švábovce	403 551	Prešov
Martin	Agro – Marko s.r.o. Turany	A21541	Žilina
Prievidza	RD Bukovina	300 733	Trenčín
košice	UNIVEX –V, s.r.o.	E20270	Košice
Michalovce	TRA.CE.R s.r.o.	A21541	Košice
Rimavská Sobota	Roľnícka spoločnosť Bottov	402 562	Banská Bystrica
Lučenec	Zoltan Ďurčík - Agrofarma	206 344	Banská Bystrica
Nitra	Stanica býkov Lužianky	305 009	Nitra
Komárno	Agrodružstvo Kameničná	316 812	Nitra

7.7 Klinický prieskum

BT je choroba povinná hláseniu. Klinický prieskum zabezpečuje rýchlu detekciu prítomnosti BTV.

Charakteristika pasívneho klinického monitoringu

- vykonáva sa najmä u oviec, ale je možné ho vykonať v indikovaných prípadoch aj u iných prežúvavcov,
- je založený na stálej kontrole zdravotného stavu vnímavých druhov zvierat a na klinickom vyšetrení podozrivých zvierat; nevyhnutná je spolupráca chovateľa s veterinárnymi lekármi,
- indikácia je celoročná, najmä však počas najväčšej aktivity vektora,
- pozostáva z formálneho a sústavného systému zameraného na zistenie a prešetrenie podozrení na BT vrátane včasného výstražného systému na oznamovanie podozrivých prípadov. Vlastníci alebo držiteľia zvierat ako aj veterinárni lekári musia bezodkladne ohlásiť akékoľvek podozrenie na BT príslušnému zodpovednému orgánu. Všetky prípady podozrenia na BT sa musia okamžite prešetriť,
- orgány veterinárnej správy zabezpečujú informovanosť súkromných veterinárnych lekárov a chovateľov prostredníctvom internetovej stránky www.svssr.sk, prípadne školeniami, publikáciami ako aj priamym kontaktom.

8. Premiestňovanie zvierat

Opatrenia zahŕňajúce reštrikcie pri premiestňovaní zvierat cez infikované a neinfikované oblasti sa riadia nariadením Komisie (ES) č. 1226/2007. Na základe epizootologickej situácie v súvislosti s BT na území SR, prípadne v susedných štátoch, môže hlavný veterinárny lekár nariadiť mimoriadne núdzové opatrenia na špeciálny režim premiestňovania pre celé územie SR, alebo jeho časť.

9. Systém hlásenia choroby

Na základe § 37 ods. 2 písm. a) zákona č. 39/2007 Z. z. je vlastník, držiteľ zvierat povinný bez meškania hlásiť orgánu veterinárnej správy každé podozrenie na chorobu a uhynutie zvierat'a a umožniť jeho vyšetrenie. V prípade porušenia zákona, sa vlastník, držiteľ dopustí priestupku podľa § 48 predmetného zákona a podľa § 50 správneho deliktu.

10. Kontrolné mechanizmy

Základnou podmienkou pri plnení programu je identifikácia a registrácia HD, oviec a kôz v znení § 19 zákona č. 39/2007 Z. z., podľa ktorého zvieratá musia byť identifikované a ich identifikačné údaje sa musia viesť v Centrálnej evidencii hospodárskych zvierat (ďalej len „CEHZ“).

Podrobnosti o identifikácii HD sú uvedené vo vyhláške MP SR č. 105/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii hovädzieho dobytku a podrobnosti o identifikácii oviec a kôz vo vyhláške MP SR č.102/2017 Z. z. o identifikácii a registrácii oviec a kôz. V súlade s týmito vyhláškami sú zvieratá identifikované jedinečným číslom.

Všetky chovy HD, oviec a kôz musia byť registrované v databáze CEHZ.

11. Trvanie plánu prieskumu katarálnej horúčky oviec

Plán prieskumu je uplatňovaný na celom území SR od 10.04.2008 s prognózou jeho trvania do roku 2019, prípadne podľa vývoja epidemiologickej situácie na Slovensku a v susedných krajinách. Plán prieskumu sa v roku 2018 bude vykonávať celoročne.

V prípade laboratórneho potvrdenia výskytu BT na území SR bude plán prieskumu nahradený programom eradikácie BT.

Plán prieskumu je uplatňovaný na celom území SR. Hlavným princípom plánu prieskumu je prevenciou a epidemiologickým a entomologickým monitoringom znížiť riziko infekcie BT na území SR, redukovať ekonomické straty spôsobené obmedzeniami pri presunoch zvierat a zamedziť ekonomickým stratám, ktoré by boli spôsobené ochorením BT.

12. Prílohy

Príloha č. 1 Farmy HD zaradené do serologického monitoringu ochorenia modrého jazyka v rámci Národného monitorovacieho programu ochorenia modrého jazyka na rok 2017 (január - 20 november)

Príloha č. 2 Žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie katarálnej horúčky oviec

Príloha č. 3 Dynamika populácie pakomárikov *Culicoides* na Slovensku, ktorá je sledovaná v rámci entomologického prieskumu BT založenom na „záchyte vektora“

Príloha č. 4 Tabuľka s vyhodnotením entomologického monitoringu na Slovensku

Príloha č. 5 Entomologický monitoring – geografická distribúcia pascí na Slovensku

Príloha č. 1 Farmy HD zaradené do serologického monitoringu ochorenia modrého jazyka v rámci Národného monitorovacieho programu ochorenia modrého jazyka na rok 2017 (január - 20 november)

Názov farmy	CEHZ	Obec	Okres	Počet vyš.
PD Podunajské Biskupice	200001	Bratislava	Bratislava II	108
Devínska Nová Ves	200007	Bratislava	Bratislava IV	108
FirstFarmsAgraM s.r.o., farma Plavecký Štvrtok	300035	Plavecký Štvrtok	Malacky	83
PD Kráľová pri Senci	100076	Kráľová pri Senci	Senec	100
Poľnohospodárske družstvo Holice na Ostrove	100095	Holice	Dunajská Streda	83
Poľnohospodárske družstvo Okoč - Sokolec	300110	Okoč	Dunajská Streda	99
PD Kúty	200260	Kúty	Senica	106
RD Prietržka	200322	Prietržka	Skalica	105
Lančár	100213	Kočín - Lančár	Piešťany	60
Poľnohospodárske družstvo Zavar	200389	Brestovany	Trnava	43
Fyzokol, s.r.o.	400169	Čierny Brod	Galanta	90
PD Topoľnica farma Kajal	400161	Kajal	Galanta	89
PD Mestečko	100815	Dohňany	Púchov	90
PD Dubnica nad Váhom	400500	Klobušice	Ilava	105
PD Bošáca farma Bošáca	300558	Bošáca	Nové Mesto nad Váhom	90
Hospodársky dvor Lubina	400600	Lubina	Nové Mesto nad Váhom	105
VJARSPOL Nitrianske Pravno farma Malinová	405812	Malinová	Prievidza	98
AgroCoop Klátová Nová Ves farma Bošany	100634	Bošany	Partizánske	91
PD Dolná Súča	300858	Dolná Súča	Trenčín	90
PPD Rybany farma Rybany	200420	Rybany	Bánovce nad Bebravou	107
Selec	201138	Žemberovce	Levice	90
Nýrovce	301103	Nýrovce	Levice	90
Farma - Šurianky	201219	Šurianky	Nitra	90
Jelenec	201493	Jelenec	Nitra	111
Dubník	201270	Dubník	Nové Zámky	90
RD Šaľa farma Šaľa	301347	Šaľa	Šaľa	106
Horný Jatov	301360	Trnovec nad Váhom	Šaľa	90
PD "Radošinka" farma Behynce	301407	Behynce	Topoľčany	96
VPP SPÚ s.r.o. Oponice	301366	Oponice	Topoľčany	108
Agroreal Dedina Mládeže – hlavný dvor	201013	Dedina Mládeže	Komárno	100
PD Pribeta farma č.2	400967	Pribeta	Komárno	109
PD Sokolce farma Sokolce	100970	Sokolce	Komárno	106
AGRO INSEMAS s.r.o., farma Veľká nad Ipľom	333381	Veľká nad Ipľom	Lučenec	90
PD Hrnčiarske Zalužany farma Veľká Suchá	402426	Hrnčiarska Ves	Poltár	105
Klas s.r.o. Veľký Krtíš	302819	Dolná Strehová	Veľký Krtíš	104
Hrušov	402864	Hrušov	Veľký Krtíš	105
PD Žiar nad Hronom	102958	Žiar nad Hronom	Žiar nad Hronom	93
Farma Boroš s.r.o.	402920	Nová Baňa	Žarnovica	90
PD Hrochoť	202000	Hrochoť	Banská Bystrica	83
Podkoreňová Farma	202106	Brezno	Brezno	97
PD Senohrad	302276	Senohrad	Krupina	99
PD Lieskovec	402885	Lieskovec	Zvolen	105
AGROS, s.r.o. Gemerská Panica	106973	Tornaľa	Revúca	106
POLNOFARMA MOGBI s.r.o. Hrachovo	302670	Hrachovo	Rimavská Sobota	105

Názov farmy	CEHZ	Obec	Okres	Počet vyš.
PD Liptovský Mikuláš	201638	Liptovský Mikuláš	Liptovský Mikuláš	90
PD Liptovská Osada	101848	Liptovská Osada	Ružomberok	90
Poľnohospodárske družstvo Skalité	301545	Čierne	Čadca	75
Roľnícke družstvo Stará Bystrica	201553	Stará Bystrica	Čadca	106
ORAVA PPD Nižná farma Dojníc 2	301903	Podbiel	Tvrdošín	45
PD MAGURA Rabča	101808	Rabča	Námestovo	30
RD Terchová sídlo Nová Farma Krasňany	301945	Krasňany	Žilina	113
Agrofin PD so sídlom Dolný Hričov	301943	Dolný Hričov	Žilina	113
Záborie	301745	Záborie	Martin	75
AFG - FARMA	101880	Turčianske Teplice	Turčianske Teplice	105
Agrodružstvo Bystré	204005	Čierne nad Topľou	Vranov nad Topľou	83
Roľnícko – obchodné družstvo Sečovská Polianka	404042	Sečovská Polianka	Vranov nad Topľou	105
PD Štrba	103549	Štrba	Poprad	82
PDP Kežmarok	303361	Kežmarok	Kežmarok	105
Gabolto	103045	Gabolto	Bardejov	101
Kobyly	403055	Kobyly	Bardejov	100
AGRIFOP a.s. Stakčín	103781	Snina	Snina	90
DIEMIL s.r.o. VOLICA	203490	Volica	Medzilaborce	90
PD KURIMKA Cernina farma Cernina	403932	Cernina	Svidník	90
POLNOPRODUKT s.r.o. farma Vyšný Orlík	403972	Vyšný Orlík	Svidník	105
Malý Šariš	103566	Malý Šariš	Prešov	90
Lada	203579	Lada	Prešov	75
Poľnohosp. výrobné - obchodné družstvo Údol	103841	Údol	Stará Ľubovňa	107
Roľnícke družstvo Plavnica	203831	Plavnica	Stará Ľubovňa	105
HORST s.r.o. farma Kysta	127305	Kysta	Trebišov	103
Ján Helmeczi	406741	Streda nad Bodrogom	Trebišov	90
DSP Silica	104519	Silica	Rožňava	90
PD Vlachovo	204524	Vlachovo	Rožňava	105
RD Trhovište	404361	Trhovište	Michalovce	100
GAMA PD Pavlovce nad Uhom	204345	Pavlovce nad Uhom	Michalovce	105
Agrodružstvo Gelnica	304131	Jaklovce	Gelnica	105
Poľnohospodárske družstvo „Čingov“ Smižany	405112	Smižany	Spišská Nová Ves	106
AT ABOV s.r.o.	404165	Rozhanovce	Košice - okolie	92
Budimír	204183	Budimír	Košice - okolie	90
PD so sídlom v Períne	104238	Perín - Chym	Košice - okolie	105
PD Klatov	204220	Nižný Klátov	Košice - okolie	90

Príloha č. 2 Žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie katarálnej horúčky oviec

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky
Žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie katarálnej horúčky oviec

Číslo žiadanky: ..... dátum odberu: ..... hod. odberu: ..... určené do : .....

RVPS: ..... tel: ..... fax: ..... e-mail: .....

Odosielateľ vzorky: RVPS UVL SVL iný: ..... č.osvedčenia/preukazu: .....

Meno: ..... tel: ..... fax: ..... e-mail: .....

Spôsob platby: RVPS ..... ŠVPS odpočet majiteľ držiteľ iné: .....

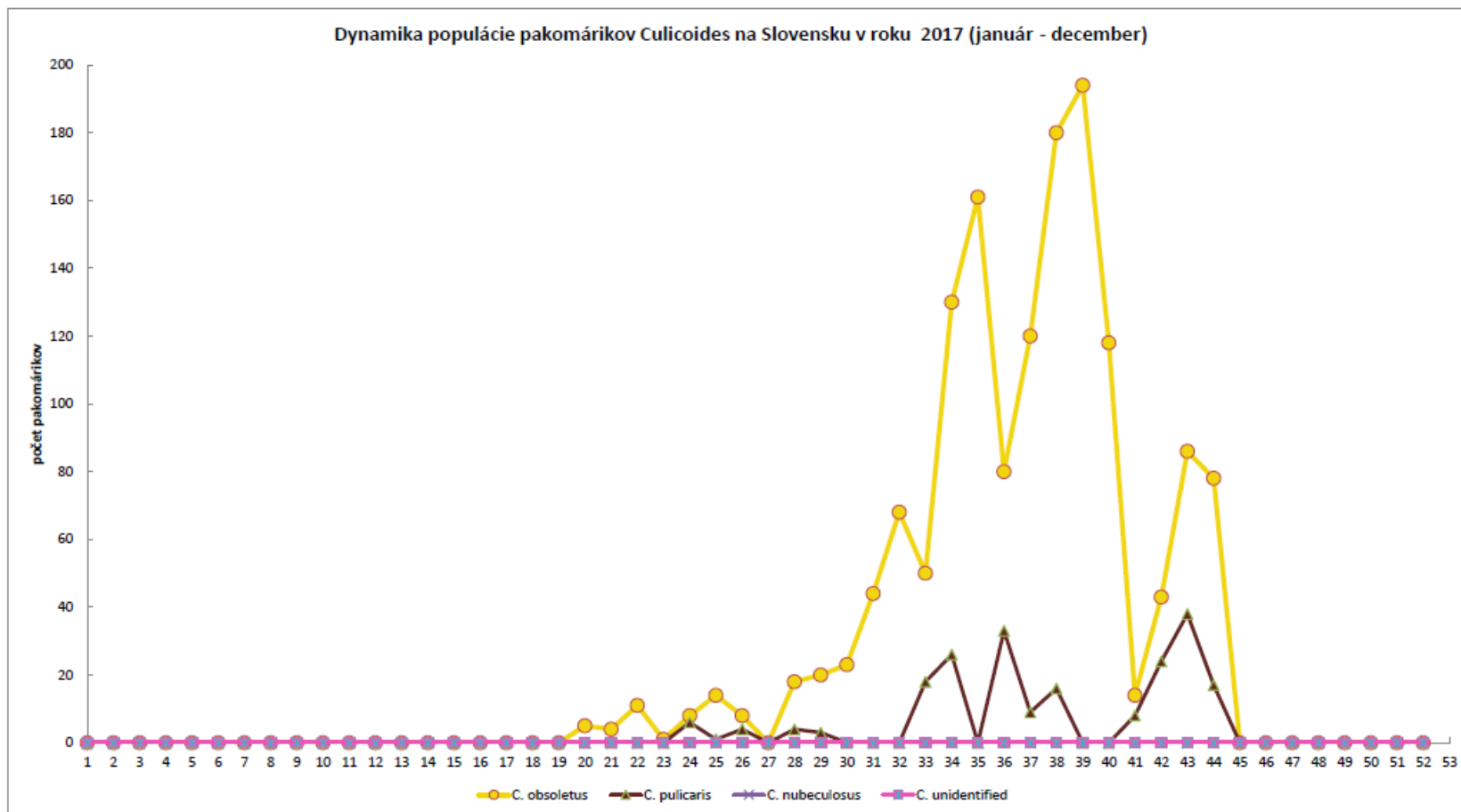
Druh zvierat'a: ..... Materiál / počet vzoriek: ☐ krv ..... ☐ obsah lampy ..... ☐ iné: ..... označenie vzoriek: ..... vzorku odobral: ..... dátum umiestnenia lampy v objekte (od – do) ⁽¹⁾ : ..... minimálna teplota ⁽¹⁾ : ..... °C maximálna teplota ⁽¹⁾ : ..... °C Anamnéza: ☐ bez klinických príznakov ☐ s klinickými príznakmi V prípade klinických príznakov: ☐ horúčka ☐ laminitída ☐ kachexia ☐ inapatencia ☐ zápal sliznice hlavy ☐ opuch a cyanóza jazyka ☐ aborty ☐ iné: ..... Požadované vyšetrenie ☐ virologické - cielene na: ..... ☐ serologické – cielene: ..... ☐ entomologické vyšetrenie:	☐ Majiteľ ☐ Držiteľ: ☐ fyzická ☐ Právnická osoba adresa: ..... PSČ: ..... okres: ..... IČO: ..... Farma: ..... objekt: ..... CEHZ: ..... katastrálne územie: ..... zemepisná šírka ⁽¹⁾ : ..... zemepisná dĺžka ⁽¹⁾ : ..... nadmorská výška ⁽¹⁾ : ..... Výsledok zašlite: ☐ RVPS: ..... ☐ KVL-VL ☐ ŠVPS SR ☐ majiteľ/držiteľ ☐ SVL ☐ iné: .....
Potvrdenie majiteľa: Súhlasím s rozsahom vyšetrenia a uhradím náklady: cena stanovená dohodou.	
účtujte: ☐ poštovou poukážkou ☐ faktúrou ☐ iné	
Vyplni laboratórne pracovisko: dátum prijatia: ..... čas prijatia: ..... stav zásielky : ..... spôsob doručenia: ☐ zvoznou linkou ☐ poslom ☐ poštou ☐ iný	

Poznámka: Pre vyplnenie žiadanky pozrite pokyny na druhej strane žiadanky.

⁽¹⁾- vyplniť v prípade entomologického vyšetrenia

Príloha 3

**Entomologický monitoring na Slovensku
január – december 2017 (dáta z 18 pascí)**

	Jan.	Feb.	March	April	May	June	July	August	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
C. obsoletus complex	0	0	0	0	9	42	61	292	574	261	78	0
C. pulicaris complex	0	0	0	0	0	11	7	44	58	70	17	0
C. nubeculosus complex	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. unidentified	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Priloha č 5

Entomologický monitoring v SR - rok 2017 - geografická distribúcia pascí

